

NAŠ DOM

LIST ZA KMEČKO
MLADINO

Posamezna številka velja 1 dinar.

»Naš dom« izhaja v prvi polovici meseca. Naročnina za vse leto dvanajst (12) Din. — Za Italijo 7 Lir, Avstrijo 2 in pol šilinga, za Ameriko 0.40 Dol. Za druge države vrednost 20 Din. — Naslov: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta 5. — Položnice si kupite na pošti in vpišite št. 13.577.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica r. z. z n. z. Ulica 10. oktobra

Obreduje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in ne odteguje vlagateljem rentnega davka.

Vsem naročnikom, ki še niso poravnali naročnine za Naš Dom, oziroma, ki jim poteče naročnina s prvim julijem t. l., smo priložili položnice ter označili na ovitku s križem. Prosimo, da naročnino čimpreje poravnajo, ker nam odlaganje plačevanja naročnine povzroča obilo nepotrebnih pisarij in poslov. Naš Dom je najcenejši mesečnik v naši državi; stane samo 12 dinarjev letno. Tudi prosimo vse prijatelje lista, da porabijo ugodne prilike za zbiranje prispevkov za fond Našega Doma. Izdajateljstvo si prizadeva na vso moč, da list čim bolj ustreza željam naročnikov in da je opremljen s potrebnim poučnim, pa tudi zabavnim čtivom.

Marsikdo je v težkih dneh zapustil vrste slovenskega kmetskega ljudstva; slovenska duhovščina nikdar.

Številki za avgust in september izideta tudi letos skupaj; rokopisi za omenjeni številki naj se vpošljejo takoj po prejemu julijske številke, da jih bo mogoče uvrstiti v omenjeno dvojno številko, ki bo obsegala 32 strani.

Naročajte po dr. Dorniku dramatizirano ljudsko igro »Gruda umira«, ki je izšla kot posebna priloga Našega Doma. Naročila je poslati na upravo Našega Doma Maribor, Koroška cesta 5. Za naročnike Našega Doma 12 dinarjev, za nenaročnike 25 dinarjev.

Vsi, ki še niste plačali naročnine za letos, storite to čimpreje, ker se vam bo sicer ustavil list.

Mladina se zbira.

Dekliški tabor na Gori Oljki.

Prvi od letošnjih mladinskih taborov. Na Vidovdansko nedeljo, dne 28. junija se je vršil na Gori Oljki veličasten tabor deklet iz Savinjske doline. Prišla so vrla dekleta iz vseh župnij Savinjske doline, da se navzamejo novega svežega duha za katoliško prosveto.

Kanonik Č a s l kot škofijski voditelj Marijinih družb, je imel v cerkvi govor, v katerem je z navdušenimi besedami proslavljal Marijo kot vzornico in zaščitnico mladine. Po cerkvenem opraviilu je bilo veliko dekliško zborovanje na prostoru pri cerkvi. Predsednik Prosvetne zveze dr. H o h n j e c je orisal vzvišene ideale naše krščanske in narodne prosvete. Pokazal je mladini strmi hrib s cerkvico Sv. Križa pri Belih vodah, kjer je škof Slomšek 8. avgusta 1862 — torej poldrugí mesec pred svojo smrtjo — spesnil in zapisal svojo zadnjo pesem: »Pohvala sv. križa«, v kateri zatrjuje: »Kristjani le k tebi hitijo — Slovencev zaupanje si.« Načela križanega Zveličarja so zaupanje Slovencev in trdna podlaga vsega njihovega življenja, zasebnega in javnega. Črtajoč smernice sodobnega prosvetnega dela med žensko mladino, je dr. Hohnjec z ozirom na sedanje težko gospodarsko stanje poudaril potrebo gospodarskega pouka in gospodinjsko-strokovne izobrazbe. Besede predsednika Prosvetne zveze so našle med mladino globok odmev. Mladenkam je sijal iz oči žarek vneme za vzvišene naše ideale in volja za delo, da se naše ideje vsepovsodi uresničijo. Pozdravne in bodrilne besede so tudi govorile naslednje mladenke: Matilda Lončar iz Sv. Jurija ob Taboru, Marija Žak iz Šoštanja, Antonija Lambisar iz Škal in Marjeta Satler iz Zgornje Ponikve. V vrsti številnih mladinskih shodov na Gori Oljki je ta bil najkrasnejši. Naj bi rodil veliko sadov na polju katoliške prosvete!

Tudi fantje bodo imeli svoje tabore, in sicer se bodo vršili ti tabori v teku meseca avgusta. Fantje! Pridite v velikem številu! Zberite v posameznih župnijah po enega zastopnika, ki bo govoril na taboru. Za konjiško okrožje letos ne bo fantovskega tabora, ker se istotam vrši 2. avgusta velik evharistični kongres, katerega se bo udeležila tudi moška in ženska mladina.

Razdejane duše.

(Pretresljiva zgodba iz naših krajev; za N. D. napisal fant od Soče.)

Potem je prišel na vrsto vinograd; obdelovali so ga Jankovi ljudje. Ko pa se je bližala trgateg, je nastalo zopet novo vprašanje: čigavo...? V pogodbi ni bilo govora o vinogradu, trgatvi in grozdih. Kdo bo užival? Zapletlo in zavozljalo se je tako, da so zopet odločali pri sodnji. Razgodbe pripade gospodu Marku in Janku vsakemu pol vinograda, ki ga pa mere na Visolah so postajale neznosne; takšno življenje je moralo do usodne mere zastrupljati medsebojne odnose ter uničevati živčevje. Gospodje pri sodišču so odločili: do končne odločitve radi darilne pomorata tudi obdelovati, in sicer vsak svoj del.

Tako je šlo naprej brez konca in kraja. Radi drv v gozdih okoli Visol, številnih žaljenj in obrekovanj, ki jih je širila uslužbenčad in drugi, ki so upali, da bodo s pričevanjem kaj zaslužili. Okoli 15 tožb se je nabralo takole mimogrede pred glavno razpravo radi razveljavljenja darilne pogodbe. Včasih je prodrla ena stranka, včasih druga kakor so pač bile okoliščine in kakor se je zdelo gospodom pri sodnji, da bi kazalo razsoditi, da bi ne bilo očitkov pristranosti.

In se je celo zgodilo, da se je cela okolica opredelila na eno ali drugo stran; četudi se je človeku v takšnih slučajih težko izpostavljati, nanese vendar prej ali slej, da je treba nehote pričevati. Ni čuda, če se je spričo številnih pravnih nazadnje cela občina in župnija razdelila na dva tabora. Ta ločenost ni prišla do izraza samo v družabnem življenju, ampak vsepovsod. Sledovi so vodili celo v — politiko.

Tedaj so se vršile ravno občinske volitve. Gospod Marko je bil odsihdob poleg domačega gospoda župnika v občini in župniji najuglednejša in najbolj spoštovana oseba. Njegovi nasveti so se upoštevali tudi v občinski hiši, kjer je bil najstarejši svetovalec. Toda tudi Janko si je s svojim umnim gospodarstvom in smislom za napredek pridobil spoštovanje in ugled. Bil je predsednik raznih gospodarskih društev in je samoposebi razumljivo, če je njegov vpliv segel tudi na politična tla. Tako je prišlo, da sta si stali kot nasprotni stranki pri volitvah nasproti stranka gospoda Marka in Jankova. Sovrašтво je raslo, dokler niso pristaši gospoda Marka razbili Jankovim zborovanje; prav gotovo ni bil gospod Marko v ozadju. Slepa mržnja sama je bila, ki je ljudi gnala tako daleč. Tako se je prokletstvo sovraštva širilo iz Visol ter zajemalo vse širše kroge v soseščini.

V teh težkih dneh, ki so prišli nad njegovimi, je gospod Janez vzel v roke palico ter se podal na Visole. Posetil je najprej gospoda Marka. Bil je ravno v svoji sobi in bral neko pravno knjigo, ko je nekdo potrkal na vrata. V sobi se je pojavil gospod Janez. Gospod Marko mu je takoj hitel nasproti in ga povabil, naj sede.

Gospod Janez je zgrabil kar v sredino cele zadeve.

»Poglejte, gospod Marko, težko je v naši soseščini, odkar je spor radi visolskih zadev prešel na celo faro; preveč je sovraštva in mržnje. Toliko je tega, da čutijo v sosednjih farah zgledovanje radi tega. In sedaj je ta mržnja radi posebnega naključja in pa ker sta z Jankom najuglednejša občana, prešel tudi na polje občinskega gospodarstva. Kako lepo

in prijetno je bilo v prejšnjih letih. Mir in prijateljstvo je vladalo med farani. Sedaj pa... Ali zares ni mogoča na Visolah več sprava? Prišel sem, da poizkusim, kar se še da storiti. Pohujšanje in negodovanje je prišlo nad vse radi teh pravn in kljubovanj. Vedno sva bila prijatelja, gospod Marko, in nikdar niste šli preko mojih nasvetov. Storite to tudi sedaj; v imenu božjem Vas rotim: sprava...»

Noč je legla na Visole, ko se je gospod Janez, očetovsko skrben in ljubeč duhovni oče, vračal proti domu; globoko upognjen in vase potopljen, se je vračal. Pozno v noč je gorela v sobi gospoda Janeza tisto noč petrolejka; na klečalniku je klečal in molil; vroče in toplo molil za svojo faro in vse, ki so mu bili izročeni na odgovornost pred Bogom in ljudmi. Molil tudi za Visole, da bi zlo izginilo in da bi se stari, dobri časi povrnili. Molil je gospod Janez in si brisal solzne oči. Zakaj zaman je bil šel poslednjič tja gori, da posreduje pri spravi. Kdo je neki poklicanejši od božjega namestnika, da vrši ta posel? Toda njegovo delo ni imelo uspeha. Zgoraj na Visolah je šlo po peklensko naprej...

(Dalje prihodnjič.)

Na severnem tečaju . . .

Drveli smo proti severu vsak izvršujoč svojo nalogo. Letalo je bilo navadno mirno. Včasih se je spustilo proti zemlji tako rahlo, da smo to opazili šele, ko smo gledali na Dietrichsonovo letalo. Ob 10 smo pri svojih opazovanjih ugotovili, da smo zašli predaleč proti zahodu. Temu je bila vzrok deklinacija magnetne igle. Zato smo naravnali letalo bolj proti vzhodu. Še vedno ni bilo mogoče pristati. Včasih smo leteli ob ledenih progah, ki pa so bile preozke, da bi se mogli spustiti nanje. Ob enih zjutraj 22. maja je sporočil Feucht, da smo porabili že polovico bencina. Odločili smo se, da pregledamo pokrajino in položaj, kar se radi posebnih letalnih pogojev tako blizu ob tečaju ne more storiti iz ozračja. Bili smo ta trenutek nad velikimi ledenimi progami. Larsen je vprašal, kam naj se spustimo. Jaz sem se bal, da bi se ledene mase zopet sklenile, predno bi se mogli zopet dvigniti. Spustili smo se do sto metrov višine, da bi poiskali primerno mesto na ledu, kjer bi lahko pristali.

Zadnji motor pri našem letalu je grozil odpovedati. Pozneje smo odkrili, da je začel uhajati zrak ven. K sreči smo imeli pred seboj ožji stranski rokav ledenega kanala, ki je vodil med visokimi ledenimi stenami. Ker je bilo letalo pretežko, da bi ga mogel nositi samo en motor, je Larsen zadržal oba motorja ter spustil letalo na novo se oblikujočem ledu. Bili smo pa še nevarno visoko, ker je bil ledeni kanal kratek in ozek, tako da sta krili letala viseli nad ledenimi stenami. Skrajni konec ledenega kanala je bil napolnjen z ledenimi gručami. Preko njih smo se prepeljali na ta način, da smo jih potisnili navzdol. Končno smo obstali na skrajnem koncu letala. Nos letala je tiščal naravnost proti veliki ledeni plošči, tako da smo lahko stopili na breg. Letalo ni bilo poškodovano.

Skušali smo obrniti, da bi ga spravili iz stranskega kanala v glavni kanal. Ko pa smo se bavili s tem napornim poslom, se je zaprl kanal kakor rakove škarje in bili smo ujeti. Dietrichson, ki nas je pri pristajanju

opazoval, je mislil, da je Larsen popolnoma znorel, ker je pristal na tako nevarnem mestu. Vedel namreč ni, da smo bili prisiljeni pristati. On je pristal na drugi strani glavnega kanala, kjer je bilo več prostora. Ker nismo imeli s svojega letala (št. 25) razgleda, nismo vedeli, ali je letalo 24 pristalo in kje se nahajajo Ellsworth, Dietrichson in Omdal. Ako se led strne, je letalo št. 25 izgubljeno, ker leži sedaj med visokimi ledenimi ploščami. Pri opazovanjih smo ugotovili, da se nahajamo 87 stopinj, 43 minut in 42 sekund severne širine in 10 stopinj, 19 minut ter 5 sekund zahodne dolžine. Takrat, ko smo iskali pristajališča, smo se nahajali nekoliko bolj severno. Letalo je ponoči zamrznilo in vsak poizkus, da bi ga osvobodili, je bil zaman. Dne 22. maja smo se pripravljali po dvehurnem počitku na pohod proti rtu Kolumbiji. Larsen je zaman skušal najti letalo »24«. Nismo vedeli, kje so naši tovariši, četudi smo slišali strel. Poiskusili smo si napraviti pot s tem, da smo razsekali ledeno ploščo, ki pa je takoj zopet zamrznila. Led obstoji tu iz silno velikih sten, med katerimi se je nemogoče gibati. Ko smo proučili vse možnosti za rešitev, smo sklenili, da odsekamo ledeno steno na prednjem koncu letala, napravimo poševno ravnino in tako 100 metrov dolg leden most preko manjše ledene plošče. Larsen je sekal s sekiro, Feucht s sidrom za led, jaz pa z dolgim nožem, pritrjenim poševno na drog.

Delo se je zdelo nepremagljivo, toda izbere nismo imeli in čez nekaj časa je postajal vspeh vedno večji. Ponoči je padla temperatura na 12 stopinj. Bilo je mrzlo, celo v spalnih vrečah. Larsen je spal sredi letala, Feucht v shrambi za jedila, jaz pa v prostoru za pilota. Popoldne je bilo nebo popolnoma jasno. Nenadoma smo zagledali v svoje veliko veselje našo zastavo na ledenem potu in nato tudi posadko letala »24«. Tudi mi smo razvili svojo zastavo in bili smo ginjeni ob misli, da se naša mala norveška kolonija nahaja tako visoko zgoraj na severu. Ko smo začeli mahati z našo zastavo, so tudi naši tovariši mahali s svojo. S x signali smo se sporazumeli, da je letalo »24« dobilo v repu luknjo, ker ga je pregloboko vtaknilo v sneg. Z neprestanim sesanjem noč in dan so ga vzdrževali nad vodo, dokler ga niso spravili na ledeno ploščo. Posadka letala 24 je pripravljala istotako svoj aparat, da bi ga napravila sposobnega za odhod. Pri dajanju znakov z zastavo smo se posluževali takozvanih semaforjev. Dne 25. maja smo videli mnogo tuljenjev. Žal, da nismo mogli uprizoriti lova na nje. Naslednji dan smo opazili, da se posadka »24« pripravlja k nam. Opustila je poizkus, osvoboditi letalo brez naše pomoči. Videli smo, kako korakajo preko novega ledu, po kanalu, da bi se izognili 24 ur dolgi poti okoli kanala. Bližali so se nam počasi in s skrbjo smo zasledovali njihove kretnje. Skušali smo se jim približati z zložljivim čolnom, da bi pomagali preko vodnega pasu. Izginili so za ledeno steno. Sledili so trenutki groze, v katerih smo čuli Dietrichsona in Omdala klicati na pomoč. Vdrla sta se v led pod težkimi bremenimi, ki sta jih nosila. Zagrabila ju je struja, ki je grozila, da ju potegne pod led. Ellsworth, ki je bil zadnji, je prihitel na pomoč, potegnil Dietrichsona iz vode, nato pa sta oba rešila tudi Omdala, ki se je že potapljal. Mi jim nismo mogli pomagati, ker je bila voda pokrita s tanko ledeno skorjo, katero bi morali razsekati, da bi mogli priti na pomoč z zložljivim čolnom.

(Nadaljevanje in konec.)

Velika noč boljševiškega poveljnika.

Senki Kličku se je posrečilo. Boljševiški oddelki so streljali kmete ob meji Estonske, ki so padli v njihove roke in to radi tega, da si prisvoje njih obleko, zlasti pa čevlje. Senka je bil oblečen v krpasto obleko, na nogah pa je imel cunje, povezane z motvozom. Ko je vojak boljševiškega oddelka zagledal Klička, ga je premotril od nog do glave, dal puško na stran in zgrabil za samokres. Zapove mu, da koraka pred njim. Na levi strani se je razprostirala vas; dve največji sili sta vabili Klička tjakaj: ljubezen in glad. V vasi je stanovala Anica in pri Anici je dobil vedno kruha in pečeneга krompirja . . . Vendar pa se je pokoril vojakovemu povelju in korakal pred njim malce na desno, od koder se je videla na gričku nekdanja cerkev, sedaj glavni stan »Čete odrešenja«.

Kliček, sestradan kakor zajec spomladi, s praznim želodcem (dva dni ni razen vode ničesar zavžil), je korakal počasi spredaj. Za njim vojak v kratki suknji, s puško in nabojno torbico je težko koračil v hrib. »Ali naj zbežim?« je šinilo Kličku skozi možgane . . . Vendar pa je pravočasno še opazil v bližini dva vojaka. »Ni rešitve zame,« tako je pomislil ter se pokoril usodi. Ali se mu posreči v drugo?

Oddelkovni načelnik, tovariš Mihael, je danes dobro obedoval, se izborno naspal ter popil čaj z medom. Ujetnikov prihod je povzročil vznemirjenje v enoličnem življenju gospoda načelnika, ki je imel samo en opravke: pogoni vstašev po gozdovih.

»Kako se imenuješ?« povpraša načelnik Mihael kadeč pipo in oblastno sedeč v naslonjalu.

»Senka Kliček,« odgovori ujetnik.

»Iz vasi Sorina?«

»Iz Sorina.«

»Objasni Kliček, zakaj si postal vstaš? Ali je tebi sovjetska vlada škodovala? Ali te je užalila?«

»Ni me užalila,« je odvrnil Kliček.

»Zakaj si potemtakem zbežal? Ali je morda po gozdovih boljše kakor z ženo na zapečku? Povej po resnici: morda topleje?«

Kliček molči.

»Potem pa ti bom jaz povedal, zakaj si zbežal,« nadaljuje načelnik. »Radi duhovnikov si zbežal; radi cerkve. Zadovoljen bi bil, ako bi se nahajalo v cerkvi zlato in srebro ter dijamanti in da dolgobradi duhovnik kadil tebi na čast s kadihom. Da pa boljševizem potrebuje orožja, da te zaščiti od bogatašev in plemenitašev, ki te hočejo zopet zaslužniti, — o tem ne maraš ničesar vedeti. Ti želiš, da je duhovnik dvakrat debelejši od tebe, — da pa so delavci v mestih lačni, to te nič ne briga. Duhovniku si daroval vse; kadar pa pridejo delavci, jim odrečeš kruha in raje imaš, da zgnije v jami kakor da bi jim dal drobtinico. Radi tega se tvoj Bog nič ne jezi . . ., sovjetska vlada pa se je za nje zavzela. Na vsak način veruješ v Boga?«

Kliček molči.

»Odgovarjaj, Kliček!« zapove strogo načelnik. »Jaz tebe zaslišujem! Odgovori na vprašanje!«

»Verujem,« odgovarja Kliček.

»Zakaj pa veruješ? Ali si Boga sploh kedaj videl?«

»Ne...«

»Pa vendar veruješ? Nisi Boga videl, pa ga moliš! In klečiš pred njim? Klanjaš se mu? Odgovarjaj, Kliček! Jaz ti zapovedujem po zakonu! Vse mi moraš povedati. Odgovori: ali moliš Boga?«

»Molim,« odvrne Kliček.

»No, vidiš,« nadaljuje načelnik. »Morda celo sveče prižigaš? No, potem, kako je kaj z molitvami? Ali ti pošilja Bog kaj na tvoje prošnje? Odgovarjaj, Kliček; jaz moram vedeti, ali ti Bog kaj pošilja, ali ne?«

»Pošilja,« pravi Kliček.

»Odlično,« vzklikne načelnik. »Kaj ti pošilja? Morebiti denar ali kakšna druga zanimiva darila? Obleke ti ne pošilja, kakor vidim. Oblečen si kot strašilo na njivi. Skozi cunje se vidi telo. Kaj ti potem pošilja Bog? Povej, Kliček. Nikar mi ne zakrivaj ničesar, ker te zaslišujem. Če mi ne boš odgovarjal, bomo kmalu poskrbeli, da postaneš zgovornejši. Ti samo odločno in jasno povej, kaj ti Bog pošilja.«

»Kruh pošilja,« vzklikne Kliček.

»Kruh?! Zanimivo! Zelo zanimivo! Pečen kruh« Ali morda ne lažeš, Kliček? Nikakor si ne morem misliti, kako ti Bog pošilja kruh. Tebe je sedaj ljubi Bog zapustil, ker si suh kakor raglja. Meni, dragi Kliček, ne pošilja kruha dragi Bog, marveč prehranjevalna komisija.«

»Tovariš Jernej,« je zaklical sovjetskemu vojaku v bližini, ki je bil na straži ob vhodu. »Pojdi v kuhinjo, odsekaj kos kruha in ga prinesi semkaj. Jaz hočem pokazati temu Kličku, kakšen kruh nam pošilja prehranjevalna komisija.«

Samo opozorilo na kruh je stisnilo slino jetniku v ustih. Toda ko je vojak zares prinesel kos kruha na krožniku, se je nesrečnik skoraj onesvestil.

»Glej, Kliček, kakšen kruh nam prihaja od prehranjevalnega oddelka. Toda jaz hočem predvsem vedeti, kateri je boljši: ta, ali tvoj, božji? Če je tvoj boljši, potem bom nemara še jaz pričel moliti. Pojdi torej, Kliček, in zamoli Boga, da ti pošlje kos kruha.«

»Bom molil,« odvrne Kliček.

»Moli torej, Kliček. Bog ti bo kmalu poslal kos kruha, pa se bova potem pobotala. Ti me boš počastil z božjim, jaz tebe pa s svojim, pa bomo kmalu videli, kateri je boljši. Mogoče je tvoj boljše pečen v nebeški pekarni. Poklekni torej, Kliček, in moli; tla so čista, sicer ne popolnoma, toda za tebe bo že dobro.«

Tedaj so se bodala dotaknila Kličkovih pleč, nakar je Kliček pokleknil.

(Nadaljevanje in konec.)

Plavajoče mesto.

Morski velikan »Bremen« je nemška ladja, ki plove med Nemčijo in Severno Ameriko. Že marsikateri naših ljudi se je vozil na tem orjaku, ki reže morske valove in zмага s svojo silno močjo nad ledenimi gorami. Niso ji kos besni viharji sredi odprtega morja. S svojimi jeklenimi stenami se upira kljubovalno. Samozavestno gre po začrtani poti do cilja.

Mirno lahko trdimo, da je »Bremen« v resnici plavajoče mesto. Če pomislimo samo, da je ladja dolga 280 m, široka 40 m in visoka 45 m. Dimniki so tako veliki, da lahko postavimo v njega štirinadstropno hišo. Zgrajen je ta orjak iz ogromnega železa in jeklenege ogrodja. Opremljen je s tremi velikanskimi sidri. Vsako sidro je težko po 15.000 kg in je 6 m visoko in 4 m široko. Veriga, na katero je sidro pritrjeno, je dolga 600 m in tehta 129.000 kg. Skupna teža sider in verig znaša 432.000 kg.

Dve leti in pol je bilo zaposlenih pri gradnji ladje »Bremen« 15.000 delavcev, ki so dneve in noči delali svoje naporno delo. Več sto inženjerjev, ki so si trli svoje glave, predno so ladjo spustili v morje, čigar gospodar je danes.

Notranjščina ladje se deli na dva glavna dela. Spodnji del služi za strojarjo, kotlišča, turbinske oddelke, električno centralo in skladišča za gorilne snovi, ki dajejo s pomočjo ogromnih strojev mrtvemu železu in jeklu pravo življenje. Orjaška moč, ki jo razvijajo stroji, goni štiri vijake, ki tehtajo skupno 68.000 kg, torej težo, ki ni lahko zapopadljiva.

Gornji del pa je podoben majhnemu mestu. Dolgi hodniki so kakor ulice, ki vodijo in vežejo vse križem. Razkošne dvorane, gledališče, kino, kopališče, vrtovi in umetni parki služijo potnikom v kar najudobnejše potovanje. Seveda le tistim, ki imajo denar.

Urejuje M. Štupca.

Vsak letni čas ima svoje vrste vesele spremembe za kmetsko mladino. Pa kakor se skrivajo pod jagodami prav rade strupene kače, tako preži na mladega človeka tudi za vsakim veseljem manjša

ali večja nevarnost. Senožet in žetev se bliža, na polju delamo od zore do mraka, vročina pritiska in ž njo pride žeja in lahke obleke. Poznala sem mladenko, zdravo, veselo, delavno; vroče ji je bilo, ko so nalažali seno. »Pij, pij, žganjico moraš piti, ako si razgreta, pa se ne boš prehladila« — so ji prigovarjali. Malo se je branila, slednjič pa le pila, na žejo pila žganje. Postal je slabo in ko so se napotili proti domu, se je zgrudila in še med potjo izdihnila svojo mlado dušo.

— Ne umrje sicer vsaka tako hitro, a nevarno je vselej, če piješ razgreta bodisi vodo, vino, pivo, zlasti pa žganje. Dekleta, premagujte se! Ko si razgreta, malo postoj ali vzami vsaj malo kruha, potem šele pij, in sicer v malih požirkih vodo ali pa vino, pomešano z vodo, nikdar pa ne pij žganja; to je gotovi strup za te. — Dobre gospodine imajo spravljene krljle ali rezlje; zdaj je čas, da se to poišče, skuha in ohlajena pije ta-le voda. Tudi s kiselino dobra gospodinja ne skopari.

V poletju se hodimo tudi kopat. Blagor kraju, kjer imajo pripravno reko ali potok, da se lahko skoplješ. A pazi zopet, da se ne podaš razgreta v vodo; ako se ne počutiš prav dobro, nikar ne hodi v vodo. Tudi če si pretrujena in s polnim želodcem ne hodi v kopelj; lahko je to tvoja smrt. Pazi, pazi, v kakšni družbi se hodiš kopat, da ne bo trpela tvoja duša škode! Ako pa nimaš prilike za kopanje, pa nikar ne zanemarjaj snage. — Umij se vsak večer vsa in preobleci za noč snažno srajco; kar je prepotenegega perila, pa daj čez noč v vodo, drugo jutro pa obesi na sonce. Tudi revna dekleta bi si morala spraviti toliko spodnjega perila, oziroma oblačila, da bi se mogla preobleči, kadar so prepotena. Saj veste, da so potne kapljice strup; ako stopi ta strup skozi kožo nazaj v telo, oboliš lahko smrtno. Pljučnica, jetika, revmatizem so najnavadnejše bolezni v slučajih prehlajenja. — Če pa res zbolíš, le ne odlašaj; glej, da se čimprej vležeš in zdraviš pravočasno. — S poletjem pridejo tudi lahke obleke, ki se jih veseli vsako mlado dekle. A nikar ne posnemajmo razposajenih mestnih deklet, ki hodijo v prozornih oblekah ter imajo vseokoli premalo blaga. Bodimo poslušne svetemu Očetu, ki tako glasno prosi, kliče in svari, naj se krščansko ženstvo izogiblje poganske mode, ki izzivlje nizke strasti v človeku.

Dne 5. majnika mi je došlo od pridnega dekleta iz Rog. Slatine tako lepo pisemce, ki vam ga hočem tu predložiti: »Še nikoli nisem pisala v Dekliške gredice, zato bi bila jako vesela, če bi to pisemce sprejel Naš dom. Nekaj mi je danes posebno pri srcu; želela bi, da se med našimi slovenskimi deklety bolj razširi »Dečva«, nego dozdej. »Dečva« — tako pravijo na Gorenjskem namesto »dekke«, je tako lična in slikovita noša, pa tudi zelo praktična ali pripravna za nas kmetška dekleta. Beli rokavci in obleka brez rokavov, kako čedno je to! In če imaš pri

vratu nabran kolirček in za pestjo snažne zobčke z roko izšite, črn predpasnik iz klota ali listra in ruto iz belega batista ali pisane svile, ali nisi lepo slovensko deklet? Pa te stane vse skupaj okoli 100 Din. Je to najlepša, pa tudi najcenejša obleka in če imaš dvoje rokavc (ali ošpetljev) za menjavo, pa si lahko vedno snažna.

Naše kmečke prababice — sodobnice velikega Slomska, niso nosila na glavi kakšnih »francoskih kapic«, ampak snažne bele peče in avbe in ponižne zavijačke. Vsaj zavijačke in peče bi me dekleta morala obnoviti. Če hočemo, da ostanemo Slovenke na dobrem glasu, ne puščajmo naše prelepe noše v pozabnosti, ampak obnovimo jo in se je oklenimo. Potem bodo ostale resnične pesnikove besede:

»Dokler človeški rod
biva po zemlji tod,
bode slovelo slovensko deklet.«

Nepozaben mi je v spominu naš tabor »na Rodnah«. Oh, kako veselo je bilo! Bog daj, da bomo ob desetletnici zopet imeli tabor in da bomo tedaj že slavile našega Slomska kot blaženega ali svetnika! Ta dan bi rada doživela Vaša
Micika iz Rog. Slatine.«

Tvoji želji, ljuba Micika, rada ustrezem. Ako se hočeš prav mnogo naučiti, kako si vzgojiš lepe cvetlice, kupi si knjigo, ki jo je spisal Ciril Jeglič: Cvetlice, naše prijateljice. To knjigo bi morala imeti dekleta v vseh knjižnicah. — Cvetlice lončnice ti bodo prav krasno cvetele, ako jih boš vsakih 14 dni zalivala z gnojilom, ki jo moraš nalašč pripraviti v starem kropjaku ali škafu. Naber najprej gnoj na onem mestu, kjer spijo kokoši; nalij vode, postavi v senco in zmešaj vsaki dan skozi 4 dni; opazila boš, da začne to gnojilo vreti ali kipeti. Peti ali šesti dan je pripravno za zalivanje. — Jaz imam vedno v posebni posodi pripravljen nalit kurji gnoj in hvaležni so oleandri in pelargonije in fuksije, pa tudi vse druge cvetlice, ako jih s tem pognojim; krasno mi cveto. — Pomniti je le treba, da se gnojilo ne sme vlivati na suho zemljo, ampak vedno na zemljo, ki je bila prej zalita s postano vodo. — S takim gnojilom boš si tudi sli-ve ali češplje napravila rodovitne; pomni le, da ne smeš vlivati pri deblu, ampak v krogu okoli kapa vseh ved.

IZ MOJE POŠTNE TORBICE.
M. Štupca.

Jožica iz Celja. Ti želiš dobro vplivati na svojega brata. Kupi mu lepo knjižico:

Zgodbe malega Gvidona. Naročiš jo lahko pri Osrednjem vodstvu Marijinih družb v Ljubljani za 10 Din, Mali Gvidon Ti bo pomagal vzgajati brata do tega dne, da ga vidiš pred oltarjem, kakor je tvoja želja. Sploh vsem tople priporočam krasno knjižico; kjerkoli ljubite dobre knjige, naročite si jo. Tudi me dekleta se lahko marsikaj naučimo od ljubeznivega Gvidona.

Metka D. iz Slov. goric. Grenko pismo si poslala uredništvu Našega doma ali bolje — Prosvetni zvezi. Dobro sem spoznala, da je pravzaprav to »grenko pismo« poslano meni. Sem ga tudi dobro razumela in koj drugi dan predsedniku Prosvetne zveze vljudno javila, da **odlo-žim mesto predsednice osrednjega vodstva D. Z. Ker** mi ljubi Bog ne da potrebnega zdravja, da bi spolnjevala vse dolžnosti predsednice, je res skrajni čas, da sem to storila. Tudi me veže velika dolžnost četrte božje zapovedi, da male moči, ki so mi ostale, posvetim postrežbi svoje dobre matere, ki so dovršili sredi junija že 87. leto. Pač so čilega duha, moja mila mati, a telo je polno bolečin in potrebni so postrežbe. — Lansko leto mi je pisala članica deklinške zveze od Sotle: »To me najbolj peče, ko stojim v solzah ob materinem grobu, da jih nisem slušala, kadar so me prosili, naj ostanem pri njih doma, naj ne hodim v društvo, dokler so bolni. A jaz sem šla; sodelovanje pri igrah mi je bilo več nego bolna mati, zdaj pa se kesam na njihovem grobu in jih v solzah prosim odpuščenja. — Prosim Vas, ljuba predsednica, — tako mi je pisalo dekle — recite vsem dekletom, naj rade ostanejo pri materi, dokler jih še imajo, zlasti če so bolni...«, strašno je kesanje ob materinem grobu, ako jim nismo izkazovale dovolj ljubezni in jim premalo veselja pripravile. — Ljuba Metka! Hvaležna sem Ti za resne besede, ki jih vse podpisem tudi jaz. Hotela sem že ob Novem letu odstopiti, pa je predsedništvo upalo, da ozdravim, ko pride toplejši čas.

Slomšek je zapisal: »Bolniki so jetniki božji«; tudi jaz sem tak jetnik in »Ujetega ptička tožba« mi odmeva v duši; a Bog tako hoče — ta zavest je moja tolažba. Prosim navdušeno Metko, da se s polnim imenom javi Prosvetni zvezi ter še imenuje tiste »dovolj zmožne, navdušene in požrtvovalne osebe«, o katerih je pisala v Našem domu. Ničče se ne bo bolj veselil od mene, ako pride vsa zadeva v dober tir in se čimprej uravna

kakor je res potrebno. Pozdravljena, dobra Metka od M. Štupca.

Čebelar iz Haloz. Lepa hvala za pozdrave iz Marije Bistričke; tudi mene vleče tja srce. Je krasna cerkev, lep kraj; le snago pogrešamo, kamorkoli stopimo v tem slovitim kraju.

A. iz Slov. goric. Spoštovana naša dobra predsednica. Ze zopet prihajam kar s celo kopo vprašanj in Vas prosim, oprostite mi. Pri nas kar ne moremo spraviti pravega življenja v deklinško zvezo. Ne obnese se ne eno ne drugo in včasih sem že mislila, da je najboljšje, če celo stvar opustimo. Med dekleti ni pravega zanimanja za delo, izvzemši dve ali tri, da, niti poslušat ne pridejo, ne plačajo članarine itd. Včasih pa spet mislim, da to ni nič čudnega, saj tudi nimamo nič pametnega na razpolago, nič resnično zanimivega ne podamo. Priznam, da žegnemo še vedno tisto, kar je veljalo pred 20 leti, tudi danes. Nimamo nič novega, nič veselega razpoloženja. Tiste dolgo-vezne govore, ki so še včasih precej suhoparni in razlag o kaki stvari, ki jih je že marsikatera neštetokrat slišala. Delijo se časniki, vrši se agitacija za nje itd. Priznam, da to ne vleče niti mene, niti kake druge.

Vzroka je menda dovolj v nas dekletih samih. Naš voditelj pravijo: »Če je uspelo nekda, zakaj ne bi danes.« Ne pomislijo, da je danes svet v drugem tiru kot nekda.

Neka gospodična mi je svetovala, da bi se dalo odpomoči s tem, ako bi odbor docela prenovili in dali celi stvari neko prikupljivejše ime: deklinški krožek, vrtec, sesterski kotiček ali karsibodi, samo da bi bilo novo in privlačno; povabile bi nekaj mlajših, ki se resno zanimajo in imajo veselje do organizacije. Naša gospodična je bila mnenja, da je boljše, če jih imamo 12 do 15 takih, ki se krožka oklepajo z ljubeznijo in veseljem kot pa 30 do 40 takih, ki pridejo enkrat ali dvakrat na leto in še tedaj z vsem mogočim prigovarjanjem, da nismo nikdar na jasnem, katera je še članica in katera ne, in nimajo nič od nas, društvo pa nič od njih, niti članarine ne...

V gotovem krogu je bilo to že sklenjeno in uravnano in bi to tudi najbrž izpeljale. Tudi eden izmed naših č. g. duhovnikov je za to.

Zdaj pa je dobra gospodična odšla in močna opora nam je odvzeta. Ker se bojim, da bodo starejše nasprotovale, jaz sama pa sem preslaba, da bi kaj prida dosegla, zato prosim Vašega cenjenega

sveta. To pa vidim že dolgo, da tako ne gre naprej. Oprostite, ne mislim obrekovati — vedno in vedno pa le isto poslušati dekleta nočejo. Kajti skoro vsako dekletko že danes nekaj bere in to, kar pišejo časniki na dolgo in široko, pa vendar ne moremo premljavati zopet na sestankih. Oh, kako vesela bi bila, ko bi mogle upeljati v naše sestanke tisto ljubkost, ki veje iz Vaših člankov v Našem domu.

Vem, da iz tega pisma ne morete vsega posneti, s kakšnimi težavami se nam je boriti; prihodnjič kaj več, ko vidim, kako me boste razumeli.

Kakor pri Vas, tako je v mnogih krajih, ljuba Anica! Dekleta, ki mnogo čitajo, naj si same sestavijo predavanja pod vodstvom Vaše gospodične, ali č. g. kaplana. Zelo dobro je, ako se odbor vsaj do polovice prenovi najmanj vsaka tri leta. V odboru morajo biti zastopnice vseh vasi ali vseh občin, v odboru pa naj bodo vsaj po ena članica starejših, mlajših in najmlajših. Ako se predavateljice nočeja same javiti — včasih iz boječnosti, včasih pa tudi iz lenobe ali pa iz skromnosti, nekatere pa tudi res ne utedejo — tedaj poizkusite z zrebanjem. Iz vsake vasi mora vsaj ena priti enkrat na vrsto. O čem naj predava? To je najtežje vprašanje. Lahko tu svetuje Vaš voditelj; če pa katera sama predlaga, tem bolje. Predavanja naj bodo kratka, ne prazno besedičenje. Že večkrat sem svetovala, čitajte lepo to, kar je tačas najbolj primerno; seveda, ako so pri Vas dekleta že prenasršena dobrega čtiva, je prava umetnost, da najdeš vedno novo snov, ki bi vsem bila neznaná. Zato je bilo pred 20 leti lažje delovanje v dekliški zvezi, ker je bilo vse novo — in to je privlačno. Bodoče matere morajo znati lepo pripovedovati, lepo peti, lepo čitati; ni jim pa treba biti dobre govornice. Vadite se torej v tem, kar Vam bo v prid v bodočem poklicu. Ženskih parlamentov najbrže še me ne bomo doživele; bodoče žene pa se naj bolj vadijo molčanja nego praznega besedičenja. Pomnite: predavateljica še ni govornica. Take »govornice« so včasih prav domišljave in nadute. Domišljavost in nadutost pa nikakor ne diči slovenskega dekleta.

Dandanes je res marsikaj drugače nego pred vojno. Me, starejše, mnogokrat ne umejemo mlajšega rodu, a mlajši rod ne nas; pa vendar bi se morale najti točke, ki bi nas družile in združile. To morajo biti predvsem večne resnice, ki so nam

vsem življenske smernice; pa tudi ljubezen do bednih in sirot nas naj druží v lepih karitativnih delih.

Kako lepo je pisal nek kmet in župan v Slov. Gospodarju marca meseca: »Vere ni več in ljubezni do bližnjega ni več.« Prav je povedal. Najhujša posledica vojne je ginevanje, oziroma mlačnost v veri in preširno samoljubje. Zato bi morale vse krščanske organizacije stremeti za tem ciljem: »Storimo nekaj, storimo vse, kar poživí vero, kar vneme ljubezen do bližnjega. Novo življenje spravimo v vse naše organizacije, ako zastavimo vprašanja: »Kaj se stori v našem kraju (župniji) za sirote, za stare, onemogle ljudi?«

Morebiti pobirajo dobre duše od hiše do hiše za misijone, za salezijanske zavode, za mašne zveze v Nemčiji (Ingolstattu); vse dobro in prav. A pri nas, pri nas, ali imamo v vsej lavantinski škofiji eno samo sirotišnico za fante, za dekletce? Ali imamo razven malega zavoda sv. Jožefa v Muretincih hišo za stare, onemogle posle, za stare, zapuščene ljudi?

Zvedela sem za starčka, ki ni mogel zapustiti postelje; nekdanj bogat, odličan mož je prišel brez lastne krivde na be-raško palico. Osem otrok je vzgojil, a vsi so se ravnali po lahkoživí materi, ki je že počivala v grobu. Zapuščen je ležal v mali sobici, bolhe, uši in stenice so mu pripravile vice že na tem svetu... Ali ni morda tudi v Vaši župniji tak zapuščen revež, pozabljen starka? Fantje tekmujejo za spretnost v kolesarenju, v telovadbi, imajo šahovske in nogometne tekme. — To ni za nas dekleta. Me dekleta bi morale imeti »Elizabetne tekme« — to so tekme darežljivih rok, ki več dajo ako postrežejo bolniku nego z denarnimi prispevki. Ali imate v Vaši dekliški zvezi seznam bolnikov, sirot in tistih otrok, ki ob nedeljah ne morejo v cerkev, ker nimajo obleke, ne obuvála? Ali imate izvežbano bolniško postrežnico v Vaši župniji? — Nekaj veselega, zabavnega bi rade imele dekleta. Ali poznaš slajšega od vesele pesmice iz mladih grl, ali poznaš večje sladkosti od Elizabetne darežljivosti? Dekleta, tu moramo zastaviti vse naše sile. Mi še niti oči nimamo odprtih za tuje gorje, še manj roke. — Da imam le jaz, druge, ki nimajo tako, pa preziram. — Naše dekliške zveze bi morale biti šole krščanske karitas, šole nesebične, velikodušne ljubezni.

Sv. Andraž v Slov. gor. Po daljšem času se spet nekoliko pomudim pri Vas,

draga dekleta, Najljubši mi je naš list Naš Dom; je kot dišeči spomladanski rožni cvet? Kdo prinaša cvetje? Le dobra mladina, pa tudi naša ljubeča predsednica; slušati moramo nauke mamice dekliskih src. Drage sestre širom daljave, izbrala sem prvo spomladansko cvetko v pozdrav vsem, to je prvi zvonček, on nas kliče in drami iz dolgega zimskega počitka. Poznejša cvetka je vedno dišeča vijolica; ona nas uči, kako moramo biti dekleta med seboj složne in ponižne. Rudeča gartroža nas opominja na sestriško ljubezen, v sredo teh rožic še pridnem jaz zeleni rožmarin — na križu je Marijin Sin, le ta naj bi bil vsem v veden opomin naše deviške časti. Ta nedolžni šopek ovijom z lepim zimzelenom ter ga prilivajmo z molitvami in solzami, da bo res lepa naša pot v bodočnost srečna, če ne tukaj, pa tam gori pri nebeškem Očetu. V spominu nam naj bo pesmica:

Mladost si vesela, le kratko trpiš,
smrt pride prerana, nas naglo vmoriš;
smo da'ns še vesele, nas jutri ne bo,
ker moramo dati že svetu slovo.

Naj bi pač mogočno zagorelo v mladih srcih vse najboljše, da bo naše življenje v pravem krščanskem duhu vojska z orožjem potrpežljivosti; saj to že vemo, da je zemeljsko življenje neprestani boj med dobrim in slabim. Pozdravljam vsa dekleta in fante krog Našega Doma, pa tudi g. urednika. Na svidenje še drugič, če smem. (Dekle iz Sv. Andraža.)

Neimenovana učenka gospodinjskega tečaja. Poročam mi o Vašem gospodinjskem tečaju, da se ne počutiš dobro med to mešano družbo. — Ali res misliš da se a p o s t o l s k o deluje med svetniki in popolnimi dušami? Ali ni Jezus dejal: »Pošljem vas kakor ovčice med volkove.« Katoliška akcija se ne vrši med dobrimi, vnetimi, gorečimi katoličani. Če hočemo res biti apostoli Jezusovi »sredi sveta«, moramo iti iz ljubezni do Njega z ljubezniljo med tiste, ki so mrzli za Gospoda ali pa so mu celo odtujeni. Kazati jim moramo ne toliko z besedami kakor s svojim vedenjem, kako znamo biti iz ljubezni do Njega krotki, potrpežljivi, pohlevni, čisti, skromni, nesebični, ponižni, uslužni, za vse dobro vneti. Ako vidimo, slišimo, kar ni prav, ne vzroji; več opravi resni ali žalostni pogled; naš molk kaže, da nekaj ni bilo prav; rahla beseda pripomni: »angel varih je pač žalosten« — ali »Jezus je ljubil tudi Magdaleno in cestinarje« — »oj, ne žalostimo nebeške Matere!« — to bo di naša beseda. Morebiti ne vidimo na

mah uspeha, morda dosežemo navidez celo obratno, a bodimo prepričani: pride ura, ko milost prodre tudi trdo skorjo takih src in šele v večnosti bomo videli uspeh naših žrtev in srčnih bridkosti in milih opominov.

Marica iz Savinjske doline. Na Tvoje vprašanje »Kaj hočemo in kaj moremo storiti spričo brezboštva v Rusiji in spričo bogoskrunstva v Španiji; zdi se mi premalo, da le molimo za naše nesrečne brate, ki so v toliki stiski. Ali bi ne mogli dejansko pokazati svojo zvestobo do svete vere, do Kristusa Kralja?« — Prav iz srca si mi izrekla vprašanje, ljubba Marica. Dejansko bi lahko pokazali svojo vernost gotovo prav lepo, ako bi v toplem poletju dali popraviti naše križe na poljih in ob cestah. Nekateri so že prav potrebni popravila. Tujci, ki prihajajo skozi naše kraje, morajo soditi ali je tu verni ali versko mlačni narod. Kjerkoli so križi in tudi kapelice zanemarjeni, tam so gotovo versko mlačni ljudje, ker jim ni mar Kristusa Kralja in njegovih znamenj. Torej vrla dekleta, odprite oči po Vaši vasi, prosite in dajte pobudo, da se lepo popravijo križi in kapelice v naših lepih slovenskih pokrajinah. Ako je križ preveč pokvarjen, da se popraviti več ne da, je pač bolje ga spraviti in lepo sežgati kakor pa pustiti v sramoto ob cesti ali na polju stati.

Kako cenijo kmečko ženo na Češkem, nam je poročal tajnik Prosv. Zveze, ki se je začetkom junija udeležil kot zastopnik Slovencev kmetškega kongresa v Pragi. Pisal nam je v »Slovincu« tako: Sedma komisija je bila izključno posvečena vlogi žene na deželi. Žena igra najpomembnejšo vlogo, ker ona vzgaja kmetški naraščaj, ker ona vodi gospodinjstvo, torej vporabo kmetških pridelkov doma in njih pripravo na trg in ker v veliki meri tudi ona vodi dela, ki se tičejo poljedelske produkcije. Zato je kongres zahteval, da naj se kmetška žena zaščiti, da naj ji država z vsemi razpoložljivimi silami pomaga, da bo mogla vršiti svojo misijo: šolska vzgoja na deželi mora biti obrnjena v to smer, da vzbujajo v dekletih ljubezen do domače grude in do dela v gospodinjstvu, šolska vzgoja mora predvsem voditi računa o tem, da bodo dekleta postale matere in vzgojiteljice družin. Zato se ne sme vporabljeni metoda, ki bi vse pokrajine države podrgla neki mrtvi enakomernosti, ampak ki se bo menjala od kraja do kraja, kakor zahteva različnost regionalnega obeležja. Ženi se morajo v šolah že pokazati pota, ka-

ko iz pridelkov izdelovati industrijske izdelke ter si na ta način zvišati dohodke. Šole bi imele navaditi deklet tudi na skrb za čedne in čiste udobne domove. Čim več gospodinjskih tečajev in šol se bo vršilo, tem bolj bo koristno za naraščaj krepkega, zdravega, družino in zemljo ljubečega kmečkega naroda. Izgovorila se je tudi beseda o veri. Vsakdo je čutil, da bo ženi na deželi, kakod drugod, dalo krščanstvo tisto duševno višino, ki je potrebna podlaga za odgojo novega kmečkega rodu. Resolucija navaja mnogo drugih želja, katere mi pa prostor ne dopušča omeniti.

Desetletnica Dekl. zveze pri Sv. Marjeti niže Ptuja. 4. aprila t.l. je poteklo 10 let, odkar je č. g. kaplan Josip Ozimič ustanovil Dekliško zvezo pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Pod njegovim spretnim vodstvom je ženska mladina tudi sama delovala neumorno. — Od ustanovitve pa do danes je imela 10 občnih zborov, 47 rednih in 3 izredne mesečne setanke, na katerih je izvajala 175 govorov in 150 deklamacij različne vsebine. Skupno z Marijino družbo pa je uprizorila 12 dramatičnih predstav, 5 akademij, 57 šaljivih prizorov in dvogovorov ter 21 odborovih sej. Z združenimi močmi so priredile tudi dvodnevni izobraževalni tečaj doma, v Ptuju, Mariboru, Celju in Hajdini. Kato-

liškega shoda v Ptuju in Ljubljani, tabora na Zavrču in Dekliških dnevo v Mariboru so se udeležile polnoštevilno. — Tako dela naša vrla šmarješka ženska mladina! Svojim uspehom se pa ima predvsem tudi zahvaliti svojemu požrtvovalnemu sodelavcu vlč. g. župniku Mihaelu Šketu, Marici Kolaričevi, predsednici zvesti skozi 10 let! Sestre! Ostanite zveste geslu, ki ste ga zaklicale ob rojstvu Vaše Dekliške zveze: »Me hočemo popolnoma resnično, preprosto ter na katoliški podlagi vzhajajoče sveže in iskreno dekleštvo, ki bo bodočnosti porajalo svečenice!« Sestre! Ostanite zveste svojemu mladostnemu geslu in dale boste našemu slovenskemu narodu največji zaklad: pripravile mu boste v svoji osebnosti krščanskih žen in mater, ki bodo v svoje domove zanesle vero in z njo — Boga! Bog vas živi! — Lojzka Horvatič-eva.

Vzorni mladenki bodi ohranjen tukaj spomin. Preminula je v cvetu mladosti na posledicah smrtonosnih poškodb Štefica Dedič, dolgoletna naročnica Našega Doma in vzor dekleta, iz Studencev pri Mariboru. Številne prijateljice in tovarišice so jo pospremile na njeni poslednji poti. Plemeniti duši blag in trajen spomin!

Dekleta pri Sv. Benediktu v igri »Roka božja«.

Na fantovske tabore se pripravljamo pridno. Pevski zbori, tamburaški odseki, kolesarji! Naj bodo tudi letošnji tabori

močna manifestacija programa slovenske krščanske mladine.

† Kristofu Koširju v spomin, Bog daj, da bi ozdravel! Marija, vrni nam ga! Tako je marsikdo izmed nas prosil Boga in Devico Marijo, ko smo izvedeli, da je težko bolan; a nihče ni slutil, da Tvoje mlado telo že par dni počiva v hladnem grobu, daleč tam doli na jugu. In v pon-

deljek, 18. maja, ko so ti zvonovi zapeli žalostno pesem, je takoj vsakdo slutil, da je Tvoje blago srce prenehalo biti. Mar-sikdo je vzklilnil: »O smrt, kaj delaš? Zakaj tako neumljeno moriš naše dobre fante?« Velika je žalost Tvojih dragih domačih, velika je tudi naša žalost, kajti 16. aprila si nas zapustil zdrav in vesel. Blagi pokojni tovariš je bil vzoren slovenski fant, ki je uravnaval svoje dejanje in nehanje v duhu vekovitih načel matere Cerkve, Bil je član fantovskega odseka v Vojniku in član Mladeniške Marijine družbe. Zapušča težko užaloščene starše in dva brata. Sladko spavaj, zlata duša, dokler nas Vsemogočni ne združi onstran grobal!

Naše vrste se širijo... Vedno več nas je v fantovskih odsekih naših Prosvetnih društev. Vedno nove vrste navdušenih, za načela poštenega fantovstva vnetih mladeničev se zgrinjajo okrog naše prosvetne organizacije. Dva nova odseka sta se znova pridružila naši fantovski armadi. Na Križevu se je ustanovil fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva v št. Janžu na Dravskem polju. Nad 30 navdušenih fantov se je takoj priglasilo in še več se jih bo... Zdramili so se tudi fantje pri Negovi in si v okviru domačega Prosvetnega društva osnovali svoj fantovski odsek na Binkoštno nedeljo, v katerem se hočejo izobraževati in se tako pripravljati za življenje. Prav je tako! Le korajžno in vztrajno naprej po začrtani poti do cilja, k Večni Dobroti, Resnici in Lepoti... V dobri, na katoliških načelih sloneči organizaciji je tvoje mesto, slovenski fant; tam najdeš vse, kar služi tvoji časni sreči, dobiš pa tudi krepko pobudo za urejeno versko izžvljenje po večno veljavnih načelih Kristusovega nauka. Katoliški slovenski fantje, pridružite se nam. — o.

Za staro pravdo. Splošno se občuti težka gospodarska kriza v vseh panogah kmetkega gospodarstva, ki neposredno hudo zadene najširše ljudske sloje, posredno pa tudi druge stanovce. Našemu kmetkemu ljudstvu in delavstvu ni bilo nikdar postlano z rožicami; sedanji položaj je pa naravnost obupen. Živine kmet ne more prodati in če jo, je mora dati za sramotno nizko ceno. Izdatki so pa vedno večji. Delavstvo občuti strašne posledice brezsrčnega kapitalizma; ko ga brez dela vržejo na cesto — kakor izrabljeno orodje med staro šaro. Čudno in zelo krivično je, da zavoljo par stotin ljudi, ki so obogateli od žuljev kmetov in delavcev, morajo prenešati bedo in gorje

ljudske množice. Upravičeno je tudi mnenje mnogih, da so raznovrstne nove iznajdbe ljudstvu več v škodo kakor v korist, čeprav ne vse. Ti novi izumi in stroji so v prid le nekaterim izbrancem. Stvar, ki bi bi bile lahko v korist celokupnemu človeštvu, ako bi bil družabni red pravično urejen. Nujna potreba je, da se ustanovi kmetijska zbornica, kjer bi se reševala pereča kmetiska vprašanja. Res čudno je, da poglavitni in najvažnejši stan, kakor je kmetijski, še nima svoje stanovske zbornice. Gotovo je premalo čuta za skupnost in medsebojno pomoč med našim narodom. Brez sloge ni zmage! V težkem položaju se nahaja tudi kmetski delavec; od svojega borenega in nestalnega zaslužka se zelo težko preživlja; zavarovan pa ni za slučaj bolezni in za starost. »Le vkup, le vkup, uboga gmajna«, tako je šel klic od sela do sela, ko so hiteli v boj naši pradedje za svojo staro pravdo; ta klic velja še tudi nam, čeprav živimo v 20. stoletju, ker ta pravda še ni dokončana. Zato v svoje stanovske organizacije! — Ivan K.

Iz pohorskega vrha. Torej fantje, zapojte! Klic tovariša zadnjič v Našem domu naj najde navdušen odziv. Pa tudi dekleta pojte! Raduj se vsa naša kmetiska mladina lepe mladosti. Zlate prostosti. »Veselega človeka ljubi tudi Bog, a ne kislice, ki se drži na jok«, zapisal je župnik-pesnik. Prav je povedal. Dokaz vam je lastno življenje. Dan košnje, žetve itd., kako kratak je, kjer vesela pesem in dobra volja fantov in deklet priliva odpornosti v trudu in znoju, Res pridejo včasih težki trenutki — oblaki preko solca — kdo more peti in biti dobre volje. Čestokrat se spomnim dnevo v na fronti. Trpki in bridki so bili. A fantje naši? S petjem so si ohrabрили srca pred spopadom, pesem jim je zopet poživila upehane ude po porazu sovranžika, kakor blagodejni dežek suho zemljo. Kako utešno in lepo je bilo slišati osobito ob večerih. Dragi fant — dekle! Le pogledj okrog sebe v krasno prirodo in priklopela bo pesem kar samaobsebi. — C. M.

Urednikovo rešeto: Stanku V.: Mestoma se ti je posrečilo; motiv pa je že izdavnja izčrpan. Tudi zahtevam in pravilom, ki prihajajo v poštev pri pesniškem oblikovanju, ni povsem ustrezno. Sploh je s pesnikovanjem kočljiva zadeva, ker more dandanes le malokdo prineesti zares novega in izvirnega.

Iz št. Janža na Dravskem polju na Pohorje. Fantje iz št. Janža na Dravskem polju, to so pa res junaki! V soboto pred praznikom sv. Alojzija so pod vodstvom č. g. župnika Polaka napravili izlet k Sv. Arehu na Pohorje. Prav lepa četa se je zbrala na kolodvoru v Hočah, kjer se je pridružil še tov. Geratič, kot zastopnik vodstva fantovskih odsekov. Veselo razpoloženje je vladalo ves čas med potjo. V Slov. Bistrici je opravil vodja izleta č. g. župnik sv. mašo, med katero je lepo prepeval moški zbor. Po maši pa hitro naprej, kajti pot je dolga. Akoravno je toplo solnce žgalo, da so bile suknje kmalu odveč, in da nas je zalival pot, vendar to ni zmanjšalo dobre volje in veselega razpoloženja. Zato je poskrbel tovariš Ludvik, ki se je menda doma prav dobro založil z vsemi mogočimi domisleki in šalami. Okrog desetih je dospela navdušena fantovska četa k Sv. Martinu, kjer smo se utaborili pred cerkvijo in nekoliko olajšali nahrbtnike, si ogledali cerkev in zapeli nekaj pesmi. Splošno pozornost so zbudili vrli pevci; kaj podobnega menda šmartinčani ne slišijo vsak dan. Potem pa naprej; od daleč nas je vabil Sv. Arh... Prav prijetna je pot med senčnatimi gozdovi navzdol in potem vedno višje in višje, dokler ne dospemo okrog pol dveh na cilj, k Sv. Arehu 1249 m visoko. K Sv. Arehu smo prišli, pravim, a vendar sv. Arha nismo videli. Zadovoljiti smo se morali, da smo smeli pokukati skozi ključavnico v notranjost cerkvice, škoda, da ni ključa od cerkvice kje v bližini! Prav dobro je del odpočitek. Tudi na okrepčilo je treba misliti, saj ti v Ruški koči prav radi postrežejo — seveda je vse dražje kot recimo v Mariboru. Pa kaj zato, na Pohorje, k Sv. Arehu ne gremo vsak dan. Veselo je zopet donela krepka fantovska pesem iz fantovskih grl »Na planincih lušno biti, tam je dosti mleka piti« in še druge veselemu razpoloženju izletnikov primerne. Zastopnik Vodstva fantovskih odsekov tov. M. Geratič je izletnikom spregovoril nekaj spodbudnih, navduševalnih besed, posebej še z ozirom na predstoječi fantovski praznik sv. Alojzija. Toda treba misliti na povratek. Pred cerkvico se postavimo v skupino in ena, dve — nas ujame tovariš Ivan na ploščo. Nazaj gremo proti razglednemu stolpu. Radi bi videli »Pohorsko kočo«, ki so jo slovesno otvorili pred kratkim, toda nam se mudi; »Pohorska koč« pride na vrsto mogoče kdaj drugič, saj upamo, da nismo zadnjič na Pohorju, nas zanima razgledni

stolp. Res, ni nam žal, da smo bili na razglednem stolpu, Krasen, diven razgled na vse strani. Kakor morska gladina, ko se podi valovje po njej, se nam je zdelo, ko smo gledali hribe in doline, vmes pa bele mične vasice in pa številne cerkvice. Dravsko polje, Ptujsko polje, Slovenske gorice, koroške planine, vse se ti vrsti pred očmi, nerad se podaš z razglednega stolpa. Lepa je slovenska zemlja. Kakor dragocen biser na evropski poluobli, »Še pridemo,« so rekli fantje, zapuščajoč zeleno Pohorje. Ni žal nobenemu truda, ne zamude časa. Pozabi človek za hip vsakdanje skrbi, razvedri se v veseli družbi, vesel je lepega razgleda.

Solnce je že davno zašlo, ko dospemo v Hoče. Č. g. dekan Alojzij Sagaj, neumorni zadružni delavec, je drugi dan obhajal svoj petdeseti godovni dan. Vrli pevci, ki so cel dan prepevali po planinah, so zapeli č. g. dekanu in nekdanjemu župniku pri št. Janžu podoknico in mu čestitali k 50 letnemu jubileju. Vesel je bil gospod jubilatnik tolike pozornosti. S krepkim Bog živi se poslovimo od č. g. dekana in avto nas je potegnil na kolodvor, kjer smo se ločili v nadi, da še pohitimo na zeleno Pohorje. —o—

Delajte izlete!

V zadnjem »Našem domu« ste čitali o kolesarskem izletu slovenjgraškega fantovskega okrožja v Marenberg. 20. junija pa so priredili izlet vrli člani fantovskega odseka v št. Janžu na Dravskem polju. Kaj pa vi? Kdo bo zmirom tičal doma! Napravite izlet, bodisi peš ali s kolesi kam v okolico, če drugače ne, vsaj k sosednemu odseku, kjer se skupno porazgovorite o vašem delu in uspehih, zapojete veselo fantovsko pesem, ali pa izvedete ob tej priliki tekmo, bodisi v teku, ali pa kolesarsko. Nekteri so v tem zelo iznajdljivi! Poskusite! Več bo veselja med fanti in z večjim zanimanjem se bodo oklepali naše fantovske organizacije.

Tudi v Kamnici pri Mariboru smo si osnovali v okviru domačega izobraževalnega društva svoj fantovski krožec. Gojili bomo petje, dramatiko, kolesarstvo in tudi tamburaški zbor nameravamo ustanoviti. Novo življenje je prišlo med kamniške fante. Pozdravljeni vsi, ki se nam priključite. — Tone.

KATOLIŠKO GIBANJE

Prosvetna knjižnica nadaljuje s svojimi izdajami posameznih knjižic, ki se nanašajo na vsa najsodobnejša pereča vpra-

šanja. Gospodarstvo Jugoslavije je obdelal v sedmem zvezku omenjene knjižnice vpok. min. Ivan Vesenjāk, ki je vsa najvažnejša vprašanja našega gospodarstva strnil pod naslov »Kako gospodariti Jugoslavija«. — Kot osmi zvezek navedene knjižnice je izšel »Boljševizem«, ki ga je spisal urednik dr. F. Vatovec. V tem zvezku se pregledno podaja zgodovinski razvoj ter načela boljševizma. Vsak zvezek stane samo 1 Din. Naroča se pri Prosvetni zvezi v Mariboru, Aleksandrova 6. Veliko zanimanje za Prosvetno knjižnico dokazuje v dovoljni meri, kako potrebno je bilo izdajanje takšnih zvezkov za širjenje in poglobljanje ljudske prosvete. Tudi so te knjižnice osnova za prosvetne tekme fantovskih krožkov prosvetnih ter izobraževalnih društev.

Sladka gora. Občni zbor našega izobraževalnega društva je pokazal, da živimo živahno prosvetno življenje. Občni zbor je otvoril domači g. župnik Janez Ivanc. V zvezi s predsedstvenim poročilom je podal tudi nekaj vodilnih smernic o potrebi temeljite krščanske ljudske izobrazbe. Sklenili smo, da bomo pospešeno delovali na prosvetnem polju v dobro sladkogorske župnije. — Z.

Zgodbe malega Gvidona. Priredil F. K., Ljubljana 1931. Založilo škofijsko vodstvo Marijinih družb v Ljubljani. Cena 10 Din. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Krasna poglavja iz življenja Gvidona Fontgalandskega. Zlasti za mladino priporočamo v teh težkih dneh vsestranskega propada.

Usodna preteklost. — Constantin Weyer. Ljudska knjižnica XXXVIII. Prevedel Silvester Škerl. Segajte po lepi knjigi! Cena 26, vez. 38 Din.

Rdeča suknja, igra v štirih dejanjih. Spisal Brieux, prevedel Jakob Šolar. Izdala Družba sv. Mohorja v Celju, Mohorjeve knjižnice 31. zvezek. Cena: za udeležbo. 15 Din, vez. 24 Din, za neudeležbo. 20 Din, vez. 32 Din. — V Rdeči suknji je hotel pokazati, kako strahotne posledice utegne roditi prevelika častihlepnost važnega socialnega činitelja. Kakor vzvišena je služba pravici in pravičnosti, tako strašna je nje zloraba v osebno korist. Drama bo služila šolam v proučevanje moderne dramatike, ker je po idejni in oblikovni literarni strani

sprejemljiva za šolsko čtivo. Uporabna pa bo tudi vsaj boljšim odrom, ki z resno pripravo dosežejo prav lep odrski uspeh. Pri vsej časovni odmaknjenosti je vendarle drama tudi danes še vedno pomemben literaren dokument in nosi v sebi dovolj nadčasovnih vrednot, da se obrdži še naprej.

Nova kuharska knjiga (brezmesna — vegetarijanska). Prevrat v naši dosedanja kuharski umetnosti, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najnovejša knjiga: **Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih.** Po spisih dr. med. M. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapiskov (receptov) ge. Berte Brupbacher-Bircher v Zürichu, priredila Štefanija Humek, učiteljica gospodinjstva, 224 strani, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, cena 30 Din, vezana 40 Din. Poleg mnogih nemških zdravnikov propagira znani švicarski zdravnik dr. Birchner-Brenner že nad 30 let z največjim uspehom nauk o prehrani brez mesa, pripravljene po načinu, ki ustreza sedanjemu stanju vede o prehrani človeštva. On dokazuje, da je v naši sedanji mesni prehrani mnogo slabega, naravnost usodnega in da moramo marsikatero bolezen ali prerano smrt pripisati na rovaš napačne prehrane. Sploh si je današnja moderna medicina ta nauk zelo osvojila in ga tudi že naši domači zdravniki priporočajo pri raznih boleznih. V 323 zapisih, ki so vsi skrbno preizkušeni, lahko pripravimo jedila, ki popolnoma odgovarjajo vsem zahtevam zdrave, polne človeške prehrane. Sledi navodilo za peko kruha, preprosti jedilnik (za vsak mesec 4 vzorci), dalje obširnejši jedilnik s pičlo presno zelenjado ter kratka razprava o presni (nekuhani — surovi) hrani.

Arh. J. Mesar - arh. I. Spinčič: Stanovanje. Pripominjamo, da je knjiga »Stanovanje« prva v slovenskem jeziku, ki se bavi z vprašanji gradbe in opreme sodobnega stanovanja ter zasluži radi tega posebno pozornost naše javnosti. Knjižotrska cena knjige je (v polno platno vez.) Din 100.—, a do konca meseca julija 1931 izjemna reklamna cena Din 75.— za izvod. Knjigo toplo priporočamo.

Dr. Bircher-Benner-Humek, Prehrana po novih zdravstvenih načelih. Knjiga stane vezana dinarjev 40, broširana dinarjev 30. Knjiga je sestavljena zelo pregledno in izčrpno ter popolnoma ustreza vsem zahtevam po zdravi prehrani.

Vse navedene knjige se lahko naročajo pri Cirilovi knjigarni v Mariboru, Koškoča cesta 5 in Aleksandrova cesta 6.

KOTIČEK ZA VSE

Črkovnica (15 točk).

a	1. soglasnik
a a a	2. žensko krstno ime
a a a a c	3. trg na Gorenjskem
c c e e e e e	4. zemljišče
e e e e i i i j k	5. poljska ptica
k k l l l l m m n n n	6. *
o o o p p p r r r	7. avstrijska dežela
r r r s s s s	8. cvetlica
s s š t t	9. rokodelec
t v v	10. zver
v	11. soglasnik

* Po sredi od zgoraj navzdol in od leve na desno izveš, kaj je vsak čitatelj »Našega Doma«.

Zemljepisna uganke (10 točk).

a a a a a	mesto na Gorenjskem
a a b c c	trg na Goriškem
d e e e i i i	francoski otok v Sredozemskem morju
i j j j k	slovenska dežela v Italiji
k k l l n	mesto v severni Italiji
n o o r r r r	mesto v Španiji
r s s s t	mesto v Bosni
t u v v v	reka v Sloveniji

Po sredini navzdol dobiš ime naše sosedne države.

Posetnica (5 točk).

Valentin Dacer

Sv. Janž

Kaj je mož po poklicu?

Besedna uganke.

V nebesih je, pa le ni Bog,
ni Mati Božja, ni svetnik,
pa tudi angel božji ni,
apostol ni, ne mučenik.
ni papež, škof, ni spoznavalec,
Gospodov tudi ni učenec,
in ni menih in ne puščavnik,
pa vendar nosi zmage venec,
svetniško gori uživa čast,
kjer Bog na veke se časti.
Kako pa imenuje se?
Moj dragi, to povej pa ti!

Računska naloga (10 točk).

Prvi reče drugemu: »Daj mi en dinar in imel bom ravno toliko, kakor imaš ti!« — Drugi pa reče: »Daj ti meni en dinar in imel bom ravno dvakrat toliko, kakor imaš ti!« Koliko je imel kateri?

Rešitve vposlati do 30. julija.

Pregovori.

Če hočeš, da ti Bog pomaga, ne goni reveža od praga.

Fant, ki mu centa ni mar, ne bode dober gospodar.

Hitro začeto — dvakrat prijeto.

Lastna gruda — zlata ruda.

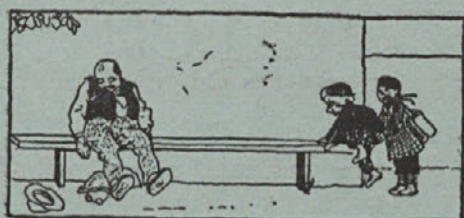
Šiba mašuje, pamet kraljuje.

Tuja šega domače zbeга.

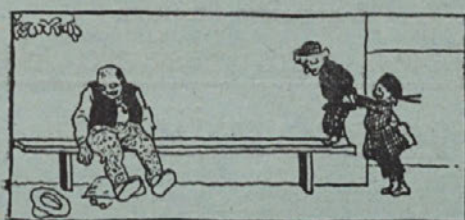
Več ko je kuharic, manj je dobrih potic.

Zdravje gre po curku doli, po niti pa gori.

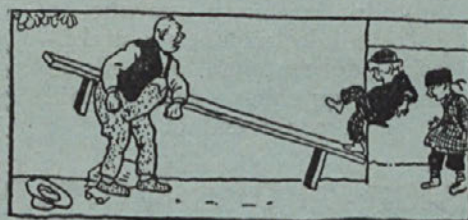
Jej doma, kar imaš, zunaj pa, kar dobiš.

Dedek dremlje.

Dajva ga. Hec bo.

Takol

He-he-he.

KMETOVALCI!

Gnojite z apnenim dušikom, s tem najbolj cenim,
učinkovitim in rentabilnim dušičnim
gnojilom

domačega proizvoda!

Z apnenim dušikom
ne dajemo zemlji samo dušika,
marveč tudi apna.

Tudi
žlahtna vinska trta
je za apneni dušik prav posebno hvaležna.

Navodila o načinu uporabe, o
potrebni količinah, o rentabil-
nosti, dobaviteljih, uspehih in
cenah apnenega dušika daje
proizvajalec:

Tvornica za dušik d.d. Ruše
pošta Ruše pri Mariboru.

V tej tvornici se tudi dobiva mešanica

„Nitrofoskal Ruše“,

napravljena na poseben paten-
tiran način iz gnojil:

apneni dušik+kalijeva sol+superfosfat